

Kayëte soje vë-ebëre Wade yehëhna hnë inji kayëte

Inji kayëte wasëwif vële hwëtahnëka Yesu Këris herëhnik. Ale herék a yëtina, bare njëték dñus Vikerëh va kabi nësahnëk dñus Vikerëh vi soje nkabahn bi mo ye Këris. Inji kayëte kerik yëbëlan bëhn wafëhw imbëd' g'iryawë gë bëhn wafëhw imbëd' gë wahnah g'imbëd' (60 gë 95) ga ndëcëk hnagi Yesu ëa.

Vële ryënkwëko kwëtahnëni va mbërehnëniho hafo njëkëlehnëni cowani. Soje rac keréhnanékëhni aïj ahnë inji kayëte d'fank gante kamënahnëdëni nko njawënani, antë tavëni nkawë ikwëtahn ña.

Wati vacérakëlo va, Wënu ña ntik ikwëtëla gë bulunda lëwu ëa. Téhnakëhni vësëna wasadëha do tëyék wasadëha. Antehnëkëhni ge ahnë ntik uvêh, tëfëka njëdfahn intawë soje sadëha ëa, do Wënu ña tavëhnëdëha ahnë arac. Inji kayëte nësék pañare ikwëtëla kasék ña nte ntik Wën gë vahnë vële hwëtahnëka Aju va. Ntëbëk ndënkwëryenkwa ña. Kabi ile ntinëhnëkëhni Yesu Këris vahnë va had Ajë Wën, ntëbëk ile ntini vëhni Moyis, gë vacérakëlo vëýëntawë va. Yesu ye fape Wën fa ale sënaýik soje fop wameh vahnë ña. Umë ye fëna asëna wasadëha asankaf ale rënrek hnë waýëwë wasëvah wä ambin hna. Ale-wo-le hwëtahnëk ëa bokëna mbala cënana

ntaw̄ sadëha sonje wameh wadëwu. Wënu ña tavëhnëdëha wameh wadëwu ña.

Wëlin wanës wakwëhn nafa hn'inji kayëte: Wën, sadëha, wameh, Këris, Asëna wasadëha asankaf, wanës, kwëtëla, sariya, Ahwëhn, Abëraham, doku, ikwëry, Ajë, ikwëtahn, waÿëwa wasëvah wä.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Wënu ña néséhnékëfu paß g'Aju (1.1-4)

Yesu cëpékëhni wamëleka ña gë Moyis (1.5-3.6)

Wënu ña njinëgend þulunda lëwu ÿa (3.7-4.13)

Yesu, Asëna Wasadëha Asankaf a (4.14-8.13)

Kwëtëla cér gë kasék (9-12)

Nkeya nte nënjëdëha Wën (13.1-19)

Iyëfa gë simpaÿi (13.20-25)

Wënu ña néséhnékëfu paß g'Aju

¹ Koþeri ña, Wënu ña néséhnékëhniwo wahwënta wayabah gë sifa gë wasifa vacérakëlo va paß gë wakila ña.

² Bare gaki, hnë wafac warékwa li, gë fere Aju néséhnékëfu. Gë fere umë Wënu ña ntik duniÿa ÿi, do umë téhnak Wënu ña kwéhn viÿë vi fop.

³ Aÿi Ajë ye idanc cëmb Wënu ña do hnë fop viÿë hna tufahnëd' paryi ile nke Wënu ña. Pëlad duniÿa ÿi dus gë fanka uhnës lëwu wä. Ante ntinënékëhni vahnë va sadëha sonje tavëhnahnini wameh ña, ntañak mbin hna farëhw Wën hwëhn fanka hna.

Aju ÿa cëpékëhni wamëleka

⁴ Koyëna Wënu ḥa ntok Aju cëpëhni wamëleka ḥa, had w̄ac le njëdaka ūa cëpëk walëw hni w̄a.

⁵ Gena bi Wënu ḥa dehnëlahna la mëleka ryampo:

«Ajë mën yeru. Pëgw dol Rëm hu yebu.»[☆]

Dehnëlahna fëna la mëleka ryampo:

«Rëm yenëhnëdëfuha do Ajë yenëhnëdëho.»[☆]

⁶ Bare nte payika Wënu ḥa duniÿa li aryënkwik nagi ūa, ntehnëk:

«Fop wamëleka Wënu ḥa tëfëka cëmbëniha.»[☆]

⁷ Soje wamëleka ḥa Wënu ḥa ntehnëk:

«Ntidëfuhëhni wamëleka ḥa sëla,

ha, wale ryokuñëhnëdëho w̄a humpen
hwëdëh.»[☆]

⁸ Bare soje Aju ūa ntehnëk:

«Wën, ucankaf hu ḥa mbiyëd kwëlëkwël.

Anawëhnëduhëhni bulunda hu ūa g'ucatah,

⁹ anahnëru ile satëk ūa, añaewëru wëh w̄a.

Soje umë ye Wënu ḥa, Wën hu ha,
tëhnaki do natëndanëki ante turëki wagu ḥa
nkaf li.

Pecehnëka gë wëjë gë vërefal hu va.»[☆]

¹⁰ Wënu ḥa ntehnëk fëna:

«Wapëgwalahna, wëjë, Ahwëhn, ūahanëk nkal
ṁja,
wëbák hu ḥa lik mbin ḥa.

¹¹ Vëÿin fop mbëvëd, bare wëjë, nkontëderu
kwëlëkwël.

Ambin ḥa g'inkal ija përekad had viÿi vësér;

¹² apiÿëduhëhni had cuf cancaf;

[☆] **1:5 1.5:** Wahnëw 2.7   [☆] **1:5 1.5:** 2 Samiyel 7.14   [☆] **1:6 1.6:**

Divëta Sariya 32.43   [☆] **1:7 1.7:** Wahnëw 104.4   [☆] **1:9 1.9:**

Wahnëw 45.7-8

ha, ankwëcëtëdëni had vëýi.
 Bare wëjë, nkontëderu kwëlëkwël arac fo,
 do uwám hu wá pudina.»[◊]

13 Wënu ña dehnëlahna la mëleka ryampo:
 «Yij alaña g'irëhw mën,
 hafo hale këfëdëfuhëhni vële ÿewëki va
 haryënkw hu.»[◊]

14 Wamëleka ña wayena bi fop wayir wale
 yohalëdëha Wënu ña? Wënu ña fayëkëhni
 ndemanihëhni vële rëfëka nuýani ipeh ña had
 ntëw.

2

Wanës wante hod pehëtëfu

1 Soje umë ye tefëka kwëtin hakili gë hawary
 hnë wanës wante wëryinëk ña danko antë
 kërénanden toye toye.

2 Wanës wante njëdahnik Wënu ña paß
 gë wamëleka ña tufëhnak toña. Vële wok
 vëlénénëna do wok vëwawëhnëna va nuýadëni
 ile rëfëkëhni ÿa fop.

3 Awa, fuhnë, hak tefëka kehaÿin iÿi horot age
 ñwëyinëk inji peh cancaf? Inji peh, Ahwëhn a
 ryënkwék pëyahn. Tac vële wëryék ga nësëde
 va tufënihëfu paryl toña ye.

4 Wënu ña nkwenëk cedeya ntëw hni ña gë
 wëdahëse, fop wasifa vifëmpëhnahnah, do gë
 wayëd' Iyir Ipacah wante cahëdëhëhni vahnë
 had gante ñad ka.

Ale yiryeryëdëhëfu g'ipeh

[◊] **1:12 1.12:** Wahnëw 102.26-28   [◊] **1:13 1.13:** Wahnëw 110.1

5 Soje duniÿa le yejék ÿi hnësëdëfun. Gena wamëleka njëdak Wënu ña ucankaf hnë duniÿa rac.

6 Sëñ ryampo hnë Vikerëh hna ahnë yëdahnëk unji cedseyá:

«Ye nke ahn'a soje aryënkwtahna?

Ma ajë ahn'a soje afabahna?

7 Kwëtëruha gëd wamëleka hna wati ryoy ryampo,

cankëruha icëmb g'untënah,

8 kwëtëru fop gëd wakwer wadëwu hna.»[◊]
Gante kwëtëd fop Wënu ña gëd ucankaf ahnë hna, rac fëhnëtanëk ñoñ tavëna ile wok gena gëd ucankaf ntëwu hna. Bare fuhné nuyinéhna ten fop mawëhnëka.

9 Bare kamahnëbun wanji: Yesu kwëtiko gëd wamëleka hna wati ryoy ryampo, bare gaki, acankik icëmb g'untënah kabi korotëk hafo cém. Aki paß g'ipérëna Wënu ña, cémëk soje vahnë va fop.

10 Wënu ña lik duniÿa ÿi, do fop umë hwëhnëk. Ñak vërahu vëyabah nkentahnini hnë icëmb ntëwu hna. Cañahnëka padëna paß gë uhorot wä, umë rëfëka pidëtëhnëhni vutah vuntëwu va nkaw ipeh ña.

11 Yesu facënëdëhëhni vahnë va wameh wadëw hni hna do vële facëhnik va fop Rëm ryampo nkeni g'umë. Soje umë ye Yesu céfëhnëlahna macëhni vëheryu gë vicëru.

12 Ntehnëk:
«Pëyadëfuhëhni vëhery mën va wäc hu wä;
fagant vële hwëtahnëk hna cëmbëdëmi.»[◊]

[◊] **2:8 2.8:** Wahnëw 8.5-7   [◊] **2:12 2.12:** Wahnëw 22.23

13 Do fëna:

«Kwëtëdëfu tama mën ña hnë Wën hna.»

Do kat:

«Bëlihëfu, ami gë vutah vunte njësfakowëhni Wënu ña.»[◊]

14 Kabi vutah vutac iÿin kwéhnani ndampo fo —mbahn gë sat— Yesu, umë fëna, ntiyak ahnë had vëhni. Koyëna, g'icëm dëwu ña, mëk pérëkan fanka Sintani fa, umë ale wënkwëk fanka icëm ña,

15 do mëk pehëtëhni vële yeho vëramp hnë uwám lëw hni hna fop kabi ntakékëhniwo g'icëm ña.

16 Ha, pacëk gena wamëleka ndemad, bare vutah Abëraham gë vërah hni.

17 Soje rac ye tëfekawo mëntélënti gë vëheryu va hnë fop, danko nkehahn asëna wasadëha asankaf ale pëbëk kaÿéhnahn do hahnëndak doku Wën hna, do kod njëdahn sadëha le tavëhnahnëdeni þulunda ÿa wameh wadëw hni.

18 Ha, kabi Yesu korotëk umë dënk yëkëhnahn hna, kod ndemahni vële yëkëhnahnik va.

3

Yesu ntëbëka Moyis

1 Awa, vëýënta mën vëfacah, yëkëryina Yesu, wuhne vële macëk Wën. Umë ye ale payik Wën do ye asëna wasadëha asankaf hn'ikwëtahn nte fëyahnenëden.

[◊] **2:13 2.13:** Esayi 8.18

2 Wënu ḥa tēhnaka soje iÿi doku do kahnëndako, had gante nkeho Moyis hnë cery Wën hna fop.[✳]

3 Ale yëryëk cery ntënënik ntëbi cery ḥa dënk. Aki Yesu rëfëka nuÿa untënah ntëba Moyis.

4 Cery-wo-cery ahnë yëryëk, bare Wënu ḥa ye ale yëryëk fop ÿa.

5 Moyis, cape ntë̄wu ḥa, kahnëndako hnë fop cery Wën hna, gante nkeho aryokuŋ ale hwëtehnahnik cedeyahn ile ntehnëd' Wënu ḥa hnë wati le yejëk.

6 Bare Këris, cape ntë̄wu ḥa, kahnëndak hnë cery Wën hna, gante nke Ajë ale hwëtik nkaf. Do cery ntë̄wu ḥa yeyinëk, ge kwëtayinëk idëkëna dëw fu ḥa do mbëntaryin itama fu ḥa.

Wënu ḥa njinëgehnëd bulunda lë̄wu

7 Soje umë ye, had gante ntehnëk Iyir Ipacah ka:

«Dol, ge nkwëryërun kopa Wënu ḥa,

8 antë afidu sakahn hun ha,
had kobëri ka ante ntancëntirunëho ḥa,
wati rac, wula hna, njékëhnahnërunëhawo.»[✳]

9 Do Wënu ḥa nkok ntehnënd:

«Hnam njékëhnahnëniho vacérakëlo hun va
do nuni ile libuho ÿa

10 hnë wabéhn waféhw wanah hna (40).
Soje rac ntavëko gë vëhni do ntehnëbu:

“Ntawärty ntë̄w hni ḥa pitad g'ami
kwëlëkwël.

Vëyëtëna nkawë mën ḥa.”

11 Hnë ntavah mën hna, akwëryëbu:

[✳] **3:2 3:2:** Vaker 12.7   [✳] **3:8 3:8:** Wahnëw 95.7-8

“Vëyëtëdina muk yinëga mën ña!”[☆]»

12 Vëýenta mën, kwëtëryin hakili fagant hun ahnë ntë kwëhna ntawäry meh nte wok kwëtahn hna, nte liyehnëdëha tav a Wën hunte wok cëmëdfina.

13 Bare, fac-wo-fac, kamënaýehnéleryin wati le nkok mbiýed ile macék Vikerëh vi «dol», danko ahnë-wo-ahnë antë pid sakahn lëwu kabì tavëk wameh ña tokahna.

14 Ha, vërfal Këris yeyinék ge kwëtayinék paryi hafo wapuyala hna tama nte hwëhnayinéko wapëgwalahna.

15 Had gante ntehnik ki:
 «Dol, ge nkwëryérup kopa Wënu ña,
 antë afidu sakahn hun ha,
 had kobéri ka ante ndáncëntirunëho ña.»[☆]

16 Mo wëryék do ryáncëntik? Véle canëko Moyis Esipët va ye.

17 Mo lavëndanëka Wënu ña wabëhn wafëhw wanah (40)? Véle wënëk va do sémëk hnë wula hna ye.

18 Wënu ña nkwëryék: «Vëyëtëdina muk yinëga ntëwù ña.» Vëhni mo kwëryëhnëk? Véle njëwëyhñekawo va ye.

19 Tac kamahnëbun vëýin: vëwëkëna njëtëni yinëga Wënu ña kabì vëhwëtahnëna.

4

1 Awa, kwëtëryin hakili, hnë wati le kodën njëtin yinëga nte njëdëföhëfu Wënu ña, ahnë antë tak!

[☆] **3:11 3.11:** Wahnëw 95.7-11   [☆] **3:15 3.15:** Wahnëw 95.7-8

² Pëyayinékëfu uwi hnës hasék yinëga nte pëhwëtanëhnékëfu Wënu ña, had gante pëyayiniho vacérakëlo fu va. Bare uhnës ule nkwyeryëni wä nëfalihna kabi vëvëmënkelëna hn'ikwëtahn gë vële hnëpak va.

³ Fuhnë vële hwëtahninék va njëtëden yinëga ña, had gante ntehnék Wën ka:

«Kwëryëbu hnë ntavah mën hna:

“Vëyëtëdina muk yinëga mën ña!”»[⊗]

Aki nësek Wënu ña ayëkat puhnako doku lewü ÿa kobëri wapégwala duniÿa hna,

⁴ kabi nësik hnë Vikerëh hna sonje fac hwëhn mbëd gë wahi ÿa: «Awa hnë fac hwëhn mbëd gë wahi hna Wënu ña tiwako.»[⊗]

⁵ Do ani fëna nësek kat: «Vëyëtëdina muk yinëga mën ña.»[⊗]

⁶ Awa, nkoyik mawëryanini vëryampo njëtëni yinëga ña do vële ryënkwëk hnuÿak Wanës Wakasék wä vëyëtëna yinëga ña kabi vëwawëhnëna.

⁷ Sonje umë ye Wënu ña mbok kwëtëhnëhni fac, do macëka «Dol». Ga mbiÿék dus, nësek rac gë wës David ÿa, had gante rëk kerik ki:

«Dol, ge nkwyeryerun kopa Wënu ña,

antë afidu sakahn hun ha.»[⊗]

⁸ Paryi, ge Yosuwe njokëndëhëhniwo bulunda ÿa hnë inji yinëga, Wënu ña nësakëndilohna sonje fac hawârë kamëhni rac.

⁹ Awa, umë fëhnëtanék tiwâ bulunda Wënu ña nkok.

[⊗] **4:3 4.3:** Wahnëw 95.11   [⊗] **4:4 4.4:** Wapégwala 2.2   [⊗] **4:5**

4.5: Wahnëw 95.11   [⊗] **4:7 4.7:** Wahnëw 95.7-8

10 Ale yëtëk yinëga nte pëhwëtanëhnëkëfu Wënu ña, njinëgak umë fëna doku lëwu hna had gante njinëgak Wënu ka hnë doku lëwu.

11 Kamënänëfu njëtin yinëga tac danko ahnë antë njo soje iñwëý mawëhn had vacërakëlo fu ka.

12 Ha, Wanës Wënu ña kwëhnak uwám wä do pëbëka fanka fa. Ntëpëtëd ntëbi sëlame hwëhn wanjëkan wahi. Tënkëdëhëfu hafo pitëndëlehn ntawäry ña gë yir iña, wasokël wä gë sevul waÿec wä. Kitinjëd vinahan gë viña wasakahn fu wä.

13 Wënu ña nud fop. Fop vile ntik va cowëtak haryënk wënu, umë rëfëka pëyayin fop ile liyinék ÿa.

Yesu, Asëna Wasadëha Asankaf

14 Koyëna, kabi kwëhnayinëka asëna wasadëha asankaf ale ryëcëtak vambin va, Yesu, Aju Wënu ña, yawënënëfu ile hwëtahnënik ÿa.

15 Asëna wasadëha asankaf ale hwëhnayinëk a njëtëk dñus kihñ dëw fu ña. Njékëhnahnik had fuhñé, hnë fop viÿe vi, bare umë menëna.

16 Pëjanëfu g'isëkëna tinki Wën hn'ile nke ipérëna ña danko nuÿahnin kohnëcan do tëkatin ipérëna nte ryemadëhëfu wati nte mbalëdëhëfu ña.

5

1 Asëna wasadëha asankaf-wo tëhnayik fagant vahnë va, akwëtehnahnik nëmpëtëhni vahnë va haryënk wënu ña. Njëdahnëd wayëd walëw hni wä gë wasadëha walew hni wä soje wameh ña.

² Kabi kihnek umë dënк kod tuféhni iguk sakahn vële wok vëyetëna ñoñ do sëvëd.

³ Soje ikihn tac, teféka cëna wasadëha soje wameh wadëwu ña ndampo fo gë wameh bulunda ña.

⁴ Ahnë kodina njédëhna untënah nke asëna wasadëha asankaf. Wënu ña wacëd soje rac, had gante macëka Aron.

⁵ Ndampo fo nke soje Këris ū. Gena umë yedëhnak untënah nke asëna wasadëha asankaf. Nuŷak gë Wënu ña ale lehnék:
«Ajë mën yeru.

Pëgw dol Rëmuh yebu.»[◊]

⁶ Ntehnék señ ryaw:

«Asëna wasadëha yeru soje kantëm,
had Melékisedek.»[◊]

⁷ Hnë wati nte nkeho nkal li, gë kopa sankaf do gë wankwën Yesu njëfaka ale hođ pehëta icëm ña wayëfa do wawunta. Wënu ña nkwëryëhnëka soje mawëhn ntëwu ña.

⁸ Ajë Wënu ña ye, toña ye, bare hnë wahorot walëwu hna fop mëkék njët mawëhn ña.

⁹ Do aki, ante tékék fadah hna nkenëhnëkëhni vële wawëhnëka va hayalin ipoh kantëm.

¹⁰ Ha, Wënu ña wacëka nke asëna wasadëha asankaf had Melékisedek.

Kehanëfu antë tavin ikwëtahn fu ña

¹¹ Kwëhnayinék yabah ile hnësëden soje rac, bare ntakék nkabahni, kabì nkwëryëdfiluhna ñap.

[◊] 5:5 5.5: Wahnëw 2.7   [◊] 5:6 5.6: Wahnëw 110.4

12 Wati ūya gwërenkehuno ile yehahnakëndunëho vëharan! Bare doliyi, mbalëku aharañiwu g'ahawary karëja ndënkwëryënkw Wanës Wënu ña. Kodiluhna aroku roka yawäh, wambël valëku.

13 Ale wok sed wambël fo nke had fanul. Yëtëna ten ile saték hn'uwanam hna.

14 Vicér va roka yawäh tokëdëni, njëtëni këncëtëlehn ile yivék g'ile wëk kabì ntidëni rac kwëlëkwël.

6

1-2 Aki, antë nkohahnin karëja nte ryënkwihnëk ūyayinëk soje Këris: rac ye ikwëtahn Wënu ña do itav nkeya nte yod g'icëm; karëja wayaryi gë tind wëbák ña; ibëhn vësëm gë kiti Wën le wok pudina. Ha, antë mbokahnin inji karëja ndënkwëryënkw, bare yinëfu cape g'ikarëja nte réfëka acér.

3 Wëlin ile liden ūya, age Wënu ña mawëryanëkëfu.

4-6 Gena bi kofena mbok njoyini g'igwëcët higëna nkeya ntëw hni, vèle hnuýak fac ryampo humpen Wën ha, do ryahék uyëd ambin, hnuýak sah hnë Iyir Ipacah, rëkaték gante njivék Wanës Wën do yëték fëna fanka duniýa le yejék ūyi, bare mbokanëni nkeya cér ntëw hni ña? Nke had, soje lëw hni dënk, mbokaryëdëniha Ajë Wënu ña kërëwa hna do cëfëhnaýehnëniha bulunda hna.

7 Ante cek nkal inja wënska rëv le rëk rëvëdëha ūya do pëhnëndan wanëda wante nëfadëhëhni vëyam va, nuýad dëwara Wënu ña.

⁸ Bare ge pëhnëndanëk wadëmpëhn do dël meh, kitinjik kwëhnana nafa, këbënanik dëwara wëh, do patand gë hwëdëh.

⁹ Bare wühnë, vëyahnik mën, age nësëbun aki, apacahnëkëfu gë cape pérën nkerun, rac ye ipeh ña.

¹⁰ Wënu ña catëk; dënkwëdfina vantiyehn hun va do iñahn nte rufahnërun cape wäc lëwu ga ndokunjëhnëdunëhëhniwo kobëri ña vëfacah va, do iÿi watì fëna.

¹¹ Ñadëfun paryi ale-wo-le tufahn ikamëna tac fo hafo pu danko fop itamahn hun ña ntiya.

¹² Ñadilëfuna ayewu vëhëmak, bare tefëtalahnëryinëhni vële hnuÿad, g'ikwëtahn do g'iduñëna, had ntëw ile ntehnëk Wën njëdadëhëhni ÿa.

Ile ntehnëk Wënu ña njëdadëhëhni vahnë va tokadilëhñihna

¹³ Ante ntehnëko Wënu ña iñë ntinëhnëdëha Abëraham, kwëhnalawohna ahnë ale ÿak naÿék ale kwëryahnëd, awa, më kwëryahnëk umë dënk

¹⁴ ntehn: «Ha, pëbënëdëmi idëwara do njabënëdëmi.»[†]

¹⁵ Abëraham nduñënako nap do nuÿako ile ntehnëkawo Wënu ña.

¹⁶ Vahnë va kwëryahnëdëni wäc ale lëbekëhni vëhni dënk. Kwëry ña tëkwenëd gwajëtël ña fop.

[†] **6:14 6.14:** Wapëgwala 22.16-17

17 Fëna Wënu ḥja, pacënëhnékëhni g'ikwëry vèle lëwëd ile ntehnékëhniwo ūja; ñak tufëhni ipéhna tac gwécétadina muk.

18 Aki, gë vantiyehn vaki vatac vante wok gwécétadina nkok kodina mér Wënu ḥja, njonëhnikëfu kamënaÿehn camah, fuhné vèle rënkarinéka va, soje pélahnin dús tamahn nte ye haryénkw fu.

19 Tamahn tac nkenëhnékëfu had nkahn uwám lëw fu; njawék dús, kodena nkëci, do tamahn tac ndëcëk pand dëndah[◇] mbë rënka ḥja hafo hn'ile cëvak hna,

20 hn'ile ndënkwëhnékëfu Yesu hna, umë ale ye gaki asëna wasadëha asankaf soje kantëm had Melékisedek.

7

Melékisedek, Ahnaŵ do Asëna Wasadëha

1 Aŷi Melékisedek, ahnaŵ avë nkol Salem do asëna wasadëha Wën Hunte Sëpëk Fop ūja ye. Njik pankëlëni gë Abëraham, nte mëncidëho gë wët le mbévehnékëhniwo vënaŵ, do Melékisedek ndëwaka.

2 Do fëna, Abëraham më njëdaka ryampo hnë pëhw fop ile nuŷako wët hna. Melékisedek fëhnëtanék «ahnaŵ usatah», do fëna ahnaŵ Salem yeho, umë fëhnëtanék «ahnaŵ yam».

3 Kwëhnana rëm, kwëhnana hnëm, kwëhnana hnënk, kwëhnana wapégwala soje wafac walëŵu, kwëhnana puyala soje uwám lëwu.

[◇] **6:19 6.19:** Soje Walevi 16.2; Lik 23.45

Had Aju Wënu ña, nkod asëna wasadëha soñe kantëm.[◊]

⁴ Yëkëryin inaÿ Melékisedek ña! Lakënde Abëraham acërakëlo alëw fu ÿa, njëfaka ryampo hnë ipëhw ile nuÿako wët hna.

⁵ Sariya Moyis ÿa ntehnékéhni vële ye vësëna wasadëha va hnënk Levi hna tebani ryampo hnë ipëhw vile nuÿadëni vëýënta hni va, vële yentahnik hnënk Abëraham hna fëna.

⁶ Bare Melékisedek, ale wok gentahnina hnë hnënk Levi hna, nuÿak vák Abëraham hna ryampo hn'ipëhw ile nuÿak ÿa do ndëwaka Abëraham, ale ntehnëko Wën njëdad iñë.[◊]

⁷ Do nkwajëla këm, ale hnaÿék a ryëwadëha ale vak a.

⁸ Cape ndampo, vutah Levi vële hnuÿad ryampo hn'ipëhw viÿë va, vële sëmëd ye; cape ñëntaw ña, Melékisedek, ale hnuÿak sah rac ÿa, cëmëna, had gante cedseyahnik ki.

⁹⁻¹⁰ Gena bi Levi mbahn Abëraham hna nkoko, wati nte pankëlëniho Abëraham gë Melékisedek ña? Awa, kode nësi, lakënde Levi, ale hnuÿad ryampo hn'ipëhw hna, njëfaka Melékisedek ryampo hn'ipëhw hna.

Yesu had Melékisedek

¹¹ Sariya le njësayik bulunda ÿa pëlalëk gë doku sadëha mba hnënk Levi ÿa. Age ufadah ëwa ntikënde gë doku hnënk Levi ÿa, iÿihne uval yekënd fëna ntiyi asëna wasadëha ahawâry hnë hnënk Melékisedek hna, hara gena hnënk Aron ÿa?

[◊] **7:3 7.3:** Wapëgwala 14.18-20   [◊] **7:6 7.6:** Wapëgwala 12.2-3

12 Do ge sifa ile nke asëna wasadëha ſa nkwëcetak sariya ſa fëna tefëka nkwceti.

13 Kabi Ahwëhn fu ſa, ale hnësahnik wanji ña, hnënk hawary nkentahnik, do ahnë hnë hnënk rac dökunjëna muk had asëna wasadëha.

14 Njëtinëk fuhnë fop, Ahwëhn fu ſa hnënk Yudha matik, do muk Moyis dehnëna asëna wasadëha nked hnë iyi hnënk.

15 Wëlin ile facënëk wante rëk hnësihnëk ñi: asëna wasadëha ale yijëk yi mëntëlëni gë Melékisedek.

16 Gena asëna wasadëha had gante ntehnëk sariya ſa soje vutah Levi bare kabi kwëhnak fanka uwám ule wok kodena mbëvehni.

17 Unji cedseyá mbësayik:
«Nkeru asëna wasadëha soje kantëm,
had Melékisedek.»[⊗]

18 Cape ndampo, sariya sér ſa ntihëtik kabi kwëhnalohna fanka do kodilohna ntinënëfu ile valékëfu

19 kabi sariya ſa ñoñ yona hnë ufadah hna. Gë cape ñëntaw, tufinëkëfu tamahn nte fecehnëka ñëntaw, nte fëjahnëdenëha Wënu ña.

20 Ntëbi umë, nkehëhna ikwëry. Vëyëntaw va nkeni vësëna wasadëha ikwëry këm.

21 Bare ale hnësahnëden ſa ye asëna wasadëha g'ikwëry kabi Wënu ña ntehnëka:

«Ahwëhn a Wënu ña nkwceryëk,
do gwëcetëdina nahen ntëwu ña:
“Nkeru asëna wasadëha
soje kantëm.”»[⊗]

[⊗] **7:17 7.17:** Wahnëw 110.4   [⊗] **7:21 7.21:** Wahnëw 110.4

22 Soŋe rac, Yesu ye ale lik kwëtëla nte ye fagant Wënu ḥa gë fuhnë; tac fecek gë ñëntaw̄.

23 Njañeniho vësëna wasadëha va kabi cëm inja memaÿehnëkëhni nkohahnëni doku lëw hni hna;

24 bare Yesu, kabi nkod soŋe kantëm, nke asëna wasadëha avë kantëm.

25 Soŋe umë ye kod pehëtëhni dol gë kantëm vële fënjadëha Wënu ḥa pab g'umë. Kabi uwám lewù wña pudina, nkod soŋe kantëm njëfanëhni.

26 Aki Yesu ye asëna wasadëha ale rëfëkëfu ſa: afacah, dënt këm, ale wok menëna, ale fitik gë vëwen va, ale hayëndik yan cëp ambin.

27 Balélahna njëdahn fac-wo-fac wasadëha, had vësankaf vësëna wasadëha vëýëntaw̄ ka, ten soŋe wameh wadëwù, tac soŋe wameh bulunda ſa ntik rac hwënta ryampo fo gë yëdfëhna dëwù ḥa dën̄k do rac gwër nke soŋe kantëm.

28 Sariya ſa tēhnakëhni vësankaf vësëna wasadëha fagant vahnë vële hihnëk; bare ale ntik Wën asëna wasadëha asankaf g'ikwëry nte rëfidëha sariya ſa, Aju ſa dën̄k ye, apadënik soŋe kantëm.

8

Yesu, asankaf vësëna wasadëha fu

1 Wëlin ile ſak nëfak ſa hn'ile ſadëfun hnësëfu ſa: iſi sifa asëna wasadëha asankaf hwëhnayinek. Ntañak mbin hna, farëhw tinki Wën hwëhn fanka hna.

² Ntid doku lë̄wu ſ̄a hn'ile c̄evak hna, hn'usank paryi nte kahnëndëk Ahwëhn a, gena gë wëbák vahnë.

³ Asëna wasadëha asankaf-wo tëhnayik soje njëdahnënd wayëd w̄a gë wasadëha vahnë; afo alé̄w fu ſ̄a fëna kwëhna ile njëdahnëd.

⁴ Age Këris nkal hna nkokënd, gekëndina asëna wasadëha, kabì nkeni vësëna vële yëdfahnëd wayëd had gante tëyék sariya Moyis ka.

⁵ Usank le ndokunjëhnëdëni ſ̄a iwëntélënta do cën usank vë ambin ſ̄a ye. Ante ñadëho Moyis pëgw yëry sank w̄a, Wënu ña pëyaka: «Yëkery, ntidu fop had gante nke sifa vile rufiru kuñ vi.»[◇]

⁶ Bare gaki, doku le nuýak Yesu ſ̄a cëpék doku lë̄w hni ſ̄a, kabì umë ye arékëtëlehn kwëtëla nte lëbék d̄us ñëntaŵ ña, nte hahnëndik hnë ile ntëhnékëhniwo Wën ntid ſ̄a kabì rac lëbék fop. Bare gaki, ile ntehnëk Wën ntid ſ̄a fecek. Rac lik doku asëna wasadëha le nuýak Këris ſ̄a cëpék fop waÿëntaŵ w̄a had gante nke ikwëtëla, le nke Këris arékëtëlehn hna, nte lëbék ndënkwëryënkw ña.

⁷ Age kwëtëla ndënkwëryënkw ña kwëhnakëndina ile keyande, balakëndilëfuhna nëmpëti gë haŵary.

⁸ Bare soje walënt bulunda lë̄wu ſ̄a keyahnëdëhëhni Wënu ña do ntehn: «Ami Ahwëhn a ntehnëbu:

«Wafac w̄a nkejék hn'ile ntidëfu kwëtëla kasék
gë bulunda Isërayel ſ̄a
do gë bulunda Yuda ſ̄a.

[◇] **8:5 8.5:** Icahn 25.40

9 Gedina had kwëtëla
nte libuho ḥa gë warëm hni
    fac le hnufibuhëhniwo ū
yiryeryëwëhni ḥawët nkal mbë Esipët ḥa.

Kabi vëlénëna
kwëtëla mën ḥa,
    ami fëna tavëbuhëhni.»

10 Ahwëhn a nkwënëk:
«Wëlin kwëtëla nte hwëtélahnëdëfun
    gë bùlunda Isérayel ū
ga ndëcëk wafac warac;
    kwëtëdëfu sariya mën ū
hnë vinahan vidëw hni hna
    do kerëdëfu hnë vintaŵary vidëw hni hna.

Nkedëfu Wën hudëw hni,
    do nkedëni bùlunda mën.

11 Ahnë bokëdina karaŋ a avë yalëntaŵ
    ma aŷëntaŵu, ntehn: “Yëtëryehna Ahwëhn
    a!”
kabi fop njëtëdëniho,
    pëgw vutoy hafo vëhnaŷah.

12 Tavëhnëdëfuhëhni ile ntidëni wok catëna ū
    do bokëda ryënkwëtaŵ wameh wadëw hni
    ḥa.»[☆]

13 Ante macëd Wënu ḥa inji kwëtëla «kasék»,
ntik ndënkwëryënkw ḥa goryeryëna nafa. Do ile
sérëk ū do wok goryeryëna nafa ū, godina.

9

Kwëtëla cër gë kasék

[☆] **8:12 8.12:** Seremi 31.31-34

¹ Kwëtëla ndënkwëryënkw ḥa kwëhnako wasariya gante tefëka njefaniha Wënu ḥa do kwëhnako fëna hn'ile ñak cëvak nkäl li.

² Usank wā pëhwëtiko bambery; cape ndënkwëryënkw ḥa wacik Ÿëwa Sëvah, hn'ile nkeho iyul walampu, tabali ḫa gë vamburu hwëhn sadëha ḫa per.

³ Tac, hamëhni ipand dëndah kigëna hna nke cape higëna nte wacëde Ÿëwa le Ÿak Sëvak,

⁴ ile hwëhnako tabali hn'ile pëdëde ifud iña do ipér iña sanu fo yehawō gë kwëni kwëtëla nte yehawo ipér iña sanu ḥa; hnë umë peya sanu nte hwëtahnik mburu nte wacik man, gë ryoko Aron nte hnepëdëho ḥa do wéraka hn'ile kerik kwëtëla ḥa.[✳]

⁵ Yañ kwëni hna nkeniho wamëleka wante wacik waseruben wante rufahnëd Wënu ḥa hnam nke. Kuvëniho g'icën vampaŵ vantëw hni va hn'ile tavëhnëdëho wameh hna. Bare gena gaki tefëka nkabahni.

⁶ Ga pëhwëtik fop, vësëna wasadëha va tënkedëniho kwëlékwël hnë cape ndënkwëryënkw hna soje padënahnnëni doku lëw hni ḫa.

⁷ Bare, hnë cape higëna hna, asëna wasadëha asankaf a fo rënked hnam hwënta ryampo fo bëhn hna. Afo njo sat ntaw cënahnhadëha soje wadënt wadëwu ḥa gë wadënt bulunda ḫa wante ntini hara vëyetëna.

⁸ Iyir Ipacah ḥa tufahnëk aki nkaw nte rënkahndëfe waŷëwa wasëvah hna tufahnina,

---

[✳] **9:4 9:4:** Icahn 16.13-15,31

wati le nkok dihëtina usank ryënkwëryënkw ña.

⁹ Virac rufahnëd ile ryëcëtad gaki ÿi. Wayëd gë wasadëha wale njëdfadëniha Wën kodina pacën hakili vële yijëd cëmbëniha koyëna va.

¹⁰ Wasariya soje mbahn fo ye: virokëtok, visece, do igwiyëta wëbák ge wakwer. Vëÿin fop nkod hafo Wënu ña nkwëcët.

Sadëha Këris ÿa

¹¹ Bare Këris njijék had asëna wasadëha asankaf viyivah vile rëk yijék vi. Njijék paß g'usank ile ÿak fadëk do lëbëka nafa ÿëntaw ña do le nkok dina vák ahnë. Umë fëhnëtanëk kwëhnëna duniÿa le liyik ÿi.

¹² Gena gë sat va wahotohn gë vuñihni, bare gë sat lëwu ña dënkténkahnëk hwënta ryampo fo hnë waÿëwa wasëvah hna, do nuÿahnëkëfu ipoh soje kantëm.

¹³ Kabi ge sat wahotohn ña, wëdahni ña nte cëlëvini vahnë va ma ibéhn yank nte pihini vële ronkëk va pacënëdëhëhni vimbahn va,

¹⁴ wahwënta wayëhw ga sat Këris ÿa ntëbëk rac! Këris, paß g'Iyir kwëhn kantëm ña, njëdëhnak umë dënktëgë Wën had sadëha le wok kwëhnana dahëse wëh, pacënëd hakili lëw fu ÿa danko vanтиyehn fu antë njofu g'icëm soje njohalahninëhna Wën hunte wok cëmëdina.

¹⁵ Wëlin ile nkehahnëk Këris, umë fo, arékëtëlehn fagant fu gë kwëtëla kasék ña, danko vële macék Wën va nuÿani ntëw vë kantëm nte ntehnëk njëdfadëhëhni vëlëwu va. Icëm ile valëkëfu ÿa ntiyak. Icëm ntëwu ña

pehëtékëhni vahnë va wameh wante ntini watì kwëtëla ndënkwëryënkw ña.

16 Hn'ile-wo-le nke wanës watékwa hna teféka tufahni ale liyehnëk a cémëk.

17 Wanës watékwa ña mawik-wo hara icëm liyak; kwéhnana fanka age ahwéhnu ÿa cémëna.

18 Tac fëna akwëtëla ndënkwëryënkw ña dënk cëbilohna bi hara turina gë sat.

19 Moyis pëyakéhniwo ten fop bulunda ÿa vakwëda va fop hnë sariya hna. Tac nufék sat vuni va gë wahotohn ëwa, gë wénka, gë fani atëh nte wäcik isop, gë wüñahn ife wante vëntënik. Célëvëk kayëte sariya ña do fop bulunda ÿa

20 do ntehnatënd: «Iýin ye sat kwëtëla nte ntehnëku Wënu ña alënënu.»[⊗]

21 Moyis célëvëko fëna gë sat sank ëwa do fop viÿë vile valëtahnik soje wasadëha gë wayëfa vahnë.

22 Gante nke sariya ka, viÿë viyaßah gë sat pacënëde, do wameh ña tavéhnëde afo ge sat rurayik.

23 Koyëna teféka pacëni viwëntëlënta vile ye ambin va gë wasadëha bare teféka vile ye ambin va dënk pacëni gë wasadëha wale ÿak fecek.

Itënk Këris g'ambin

24 Këris ténkëna hnë waÿëwa wasëvah wale ntini vahnë, wale ye wëntëlënta wavë paryi ëwa. Hnë mbin hna dënk ténkëk, hn'ile tuféhnak gaki haryënkw Wënu ña soje lëw fu.

25 Do ténkëna njëdëhna umë dënk wahwënta wayabah, had asëna wasadëha asankaf ale

---

[⊗] **9:20 9.20:** Icahn 24.8

rënked bëhn-wo-bëhn hnë Ÿëwà le Ŧak Cëvak hna gë sat le wok gena lëwu.

²⁶ Ge gena umë, tefakëndëha korot wahwënta wayabah kobëri wapëgwala duniÿa hna. Toña ÿa, gaki karyëtajék hwënta ryampo fo, wapuya watì hna, soje tèkwehn wameh ña gë yëdëhna dëwu ña had sadëha.

²⁷ Fop vahnë vi tefékëhni cëmëni hwënta ryampo fo, do kitinjëhni Wënu ña.

²⁸ Koyëna fëna, Këris ÿa njëdfahnik sadëha hwënta ryampo fo soje ntihët wameh vahnë. Mbokëd karyëtaj higëna, gena mbok ntihët wameh, bare pehëtëhni vële hnapëdëha g'idsuñëna këm.

10

Sadëha ryamboli le fehëtëd

¹ Sariya Moyis ÿa cën viférën vile yejék vi fo ye; gena paryi viÿë virac. Soje rac wasadëha wale yëdahnëde bëhn-wo-bëhn ña, wale ye kwëlékwél warac fo ña, mëkëdina padën ipacën vële fënjadëha Wënu va.

² Age vële yëdadhëha iÿi sifa wasadëha Wënu ña pacënakëndeni soje kantëm wameh wadëw hni ña, vëvokakëndina ndëñëni soje wameh wadëw hni ña, do vëvokakëndina cënani sadëha soje wameh ña.

³ Bare bëhn-wo-bëhn, waÿi wasadëha ryënkwëtehnëdëhëhni vahnë va wameh wadëw hni ña,

⁴ kabi sat wëdahni ña gë wahotohn ña kodëna ntihët wameh ña.

5 Sojé rac, ante ténkék Kérís duniýa hna, ntehnék:

«Ñalihna wasadéha do wayéd,
bare ntinéhnéruho mbahn.

6 Néñahnélihna sadéha wulaw̩ wale fédik cëna
sadéha hna
do wasadéha sojé wameh ña.

7 Tac ntehnébu: “Wëli, Wën mën, njijébu ami
dénk,
sojé liwu iña hu ña, gante kerik ka pañare
mën ÿa

hné Kayéte Pacah hna.”[☆]»

8 Më ntehnék ten: «Ñalihna do néñahnélihna
wasadéha, la wayéd, la wulaw̩ wale fédik cëna
sadéha hna, la sadéha sojé wameh ña.» Bare
waÿí wasadéha cénayik gante ntehnék sariya ka.

9 Do mbok nkwen: «Wëli, Wën mën, njijébu
ami dénk, liwu ile ÿadu ÿa.» Ntihéték
ryéñkwéryéñkw ÿa sojé kahnéndahn higéna
ÿa.

10 Yesu Kérís ntik iña Wënu ña; njédfahnék
mbahn déwu ña hwënta ryampo sojé fop, do
aki pacéninékéfu wameh ña.

11 Aséna wasadéha-wo kahnédf fac-wo-fac
sojé doku lëwu ya; njédfahnédf kwélékwél
wasadéha warac fo, wante wok kodina ntihét
muk wameh ña.

12 Bare Kérís njédfahnék sadéha ryampo fo
sojé wameh ña, do rac sojé kantém, tac ntañak
faréhw Wën hna.

13 Koþéri wati rac, napédf Wënu ña këföhni
vëýew vëléwu va haryéñkw lëwu.[☆]

[☆] **10:7 10.7:** Wahnéw 40.7-9   [☆] **10:13 10.13:** Wahnéw 110.1

14 Gë sadëha ryampo ntok nkeni vahnë vëfadah soje kantëm vële ye nkaw̄ pacën.

15 Rac ye ile cedeyahnëdëhëfu Iyir Ipacah ña, umë fëna. Ntehnëk ten:

16 «Ahwéhn a pëyahñék: “Wëlin akwëtëla nte hwëtélahnëdëfun gë vëhni hnë wafac wale yejëk, kwëtëdëfu wasariya mën hnë wasakahn walëw hni hna do kerëdëfu vinahan vidëw hni hna.”»

17 Nkwënëk fëna:
«Bokëda ryënkwëtawu wameh wadëw hni ña g'ile nkoni vëlénénëna sariya ſa.»[✳]

18 Age itavéhn wameh ña nkehëhna bokëðena ntìyi sadëha soje wameh.

Pëjanëfuna Wënu ña

19 Vëýenta mën, aki, gë sat Yesu ſa kodën tënkin g'idëkëna hnë waýëwa wasëvah hna.

20 Pidëtëhnëkëfu nkaw̄ kasék nte yiryeryëd g'uwm pab g'ipand dëndah nte ye rënka hna, rac ye mbahn ntëwu ña dënök.

21 Kwéhnayinëka asëna wasadëha asankaf ale hwëtik nkaf cery Wén hna.

22 Awa, pëjanëfuna Wënu ña gë ntawary catah do g'ikwëtahn padah, g'idëñ soje wameh wadëw fu ña pacënik do g'imbahn nte yaryik gë wénka wapacah.

23 Njawénénëfu d'us tama nte sedeyanden ña, kabi Wënu ña nkok kahnënda hnë ile ntehnëkëfu hna.

[✳] **10:17 10.17:** Seremi 31.33-34

24 Yëkënëfu d'us hak tëfëka kamënaÿehnëlin danko tufahnin iñahn do ntiyin uférën.

25 Antë tavin vambara vantëw fu va had gante ték ntindëni väryampo. Hali! Kamënaÿehnélénëfu do fëna gë hawary ante nudun pënjajëd Fac Ahwëhn a.

26 Ge nkoyihnëk menënden wakwöhna mpér njëtaten toña ſa, sadëha ile hod ntihët wameh watac godina.

27 Ile wojëdëhëfu ſa napin g'untakah kiti Wënu ña do hwëdëh hucankaf hunte vëvend vëyew vëlëwu va.

28 Ale wok mawëhnëna sariya Moyis ſa ndawïk kayëhnahn këm ge nkeni vëhi ma vërar vële sedseyahnëk idënt ntëwu ña.³⁰

29 Ale yafëka Aju Wënu ña tëfëka uhorot ule hambëk ntëbi ryënkwäryënkw ſi, umë ale yafëk sat kwëtëla nte pacënahnik ña, do yewëk Iyir nte ye hayalin ipérëna.

30 Anjëtinëka ale lehnëk a: «Ami hwëhnëk igwëcan ña! Ami sosëd», do lehnëk kat: «Ahwëhn a hitinjëd bulunda lëwu ſa».³¹

31 Age Wën hukantëm ña pëlaka ahnë, antakëmak d'us!

32 Dënkwätryin wafac waryënkwäryënkw wä, nte nuÿarunëho humpen Wën hunte fehnëkuno ha: akorotërunëho d'us, mëkarunëho wët hambah.

33 Mpëd ampëd njewëderunëho do ntiyirunëho këm fo tase bulunda fop, mpëd

---

³⁰ **10:28 10.28:** Divëta Sariya 19.15   ³¹ **10:30 10.30:** Divëta Sariya 32.35-36

ampëd ankentahnirun uhorot ale liyiko koyëna ū.

³⁴ Korotëntirun had cëdarirun wuhne fëna do, wati nte tebirun viyë hun va mawërun gë hnatah, kabi njëtërun kwéhnarun hnapul le fecek do vëyëd kwëlëkwël.

³⁵ Awa, antë aravu itama hun ña: kwéhnak buña sankaf.

³⁶ Iduñëna valëku danko alihahnu ile ñad Wënu ña tac nuýadun ile ntéhnëku ū.

³⁷ Ha, akerik hnë Vikerëh hna:
«Hnë wati ryoy,
ale yijëd ū ani nked, biyëdfina.

³⁸ Ale satëk g'ikwëtahn nkod kwëlëkwël,
bare ge mbokak kamëhni, nënjësilohna g'umë.»[☆]

³⁹ Gejilénëhna vële vokad hamëhni do vëvehnëde. Vële hwëtahnëk yeiyhnëk, do pehëtëdenëhëfu.

11

Antiýehn Ikwëtahn

¹ Ye ga ye ikwëtahn ña? Umë fëhnëtanëd tamarun nuýadun ile hnapëdfun ū, tamahnërun paryi ile worun nudiluhna.

² Soje ikwëtahn vacérakëlo va, Wënu ña nësék wapérën pañare lëw hni.

³ G'ikwëtahn ña, njëtinëk Wënu ña, gë wanës wadëwu ña, ntik duniýa yi, aki vîle hnuðen vi wäatik hnë vîle woyik nudena.

⁴ G'ikwëtahn ña, Abel cënaka Wënu ña sadëha férën ile lëbék va Kaÿe ū. Soje rac, nuýak

---

[☆] **10:38 10.38:** Abakuk 2.3-4

ucedeya nte lehnëk acatëk, do Wënu ña nësëk wapérën pañare uyëd lëwu wã. G'ikwëtahn ña, Abel nkok nësënd lakënde gante cëmëk ki.[◊]

5 G'ikwëtahn ña, Enok nufik antë njët cëm inja do bokina nuyi, kabi Wënu ña nuféka; ani gë nufahnënda ÿa, nuýako ucedeya Wënu ña nëjahnëka g'umë.[◊]

6 Do ahnë kodina nëjahna gë Wënu ña ge kwëhnana ikwëtahn. Ale fënjadëha Wënu ña tefëka kwëtahn iÿin: Wënu ña nke do mbuñadëhëhni vële yékëlehñedëha va.

7 G'ikwëtahn ña, Nowe ntik sisikulu ÿa soñe pehëtahn tere lëwu ÿa. Ntakëkawo gë Wën ña ante njëtëndanëkawo ile woko nuyina ten ÿa. Koyëna Nowe tufahnëk duniÿa ÿa tefëka mbëv do tac umë ye ale lëwëd usatah ule hnuÿade soñe ikwëtahn.[◊]

8 G'ikwëtahn ña, Abëraham mawëhnëk imac inja do njik cape nkal nte rëfëka nuÿa had ntëw ña, do njiko hara yëtëna bi ne njid.

9 G'ikwëtahn ña, ñëwëko had ahneh hnë nkal nte ntehnëkawo Wën njëdadëha. Ntëdëniho hnë wasank, umë gë Isak gë Sakob, vëhni vële ntehnëko Wën njëdadëhëhni ile njëdadëha Abëraham ÿa.

10 Kabi Abëraham napëdëho nkol nte yëryik hn'ile njawëk dus, nte njeryëk Wënu ña dënk had gante ñad ka.[◊]

[◊] **11:4 11:4:** Wapëgwala 4.3-10   [◊] **11:5 11:5:** Wapëgwala 5.24

[◊] **11:7 11:7:** Wapëgwala 6.13-22   [◊] **11:10 11.10:** Wapëgwala 12.1-5; 23.4; 35.12,27

11 G'ikwëtahn ḥja Abëraham g'asëvalu Sara mëkëniho nuÿaniha fatah, mama ndëcahnëkëhniwo wabëhn ḥja do Sara mëkëna nag. Apacahnëkawo Wënu ḥja ntid ile ntehnëkawo ſya. *

12 Aki pëgw asan aryampo fo, ale rëk tékëk cëm ija, nagëhni kore wahnënk had wahol hnë ambin, ma had nkéréyal mbë tëfary wov. *

13 Hnë ikwëtahn hna, acëmëni vëhni fop, hara vëhnuÿana ile ntehnëkëhniwo Wënu ḥja njëdadëhëhni ſya, bare nuni ḥjawët do natëkëhniwo, pëyahnëni vëhni dënk vëhneh do vëyas nkeni hnë duniÿa li.

14 Vële hnësëd koyëna va tufahnëni wapacëk nkal njëkëlehnadëni soje lëw hni.

15 Age rëkakëndëniho nahandëni hn'ile matiniho hna, nuÿakëndëniho wati le mbokahnëdëni hnám.

16 Bare, nkal nte yak nëfak njëkëlehnëdëniho, nkal mbë g'ambin. Soje umë ye Wënu ḥja cëfëhnëlahna maci Wën hudëw hni; akëbënanëkëhni nkol.

17 G'ikwëtahn ḥja, Abëraham, këbënako njëdahna aju Isak sadëha nte njëkëhnahnëkawo Wënu ḥja. Abëraham, ale ntehnëk Wën njëdad iñë, këbënako njëdahna aju ryamboli ſya.

18 Soje lëwu ſya ntehnëka Wënu ḥja: «Gë Isak nuÿaduhëhni vutah vunte lehnëmi yëdëdëmini va.» *

---

* **11:11 11.11:** Wapëgwala 18.11-14; 21.2   * **11:12 11.12:** Wapëgwala 22.17   * **11:18 11.18:** Wapëgwala 21.12

19 Bare nahadëho, lakënde aju cëm, Wënu ña mëkëd' mbëhnëndana; Wënu ña mbësaka aju ū, had ale vëhnik do rac ye dahëse ile yijëd ū. [◊]

20 G'ikwëtahn ña, Isak ndëwakëhni Sakob gë Esawu sojë ile yijëd ū. [◊]

21 G'ikwëtahn ña, Sakob, nte ñadëho cëm ña, ndëwakëhni fop vutah Yosef va. Ryoko lëwu ū ñayëlahnëko do cëmba Wënu ña. [◊]

22 G'ikwëtahn ña, Yosef, ga pënjako g'icëm, nësëko sojë icahn bulunda Isërayel ū Esipët hna do nkabahn pañare waÿec walëwu wä. [◊]

23 G'ikwëtahn ña, rëmu gë hnëmu Moyis cowënihawo Wadepera watar nte nagiko ña, kabi nuniho igwam fatah fa do dakëlëliwohna gë sariya ahnaŵ a. [◊]

24 G'ikwëtahn ña, Moyis, ga nayëk, koÿahnëko antë nko macënde fatah aryagu Farawo ū.

25 Atëhnako korotënti ndampo fo gë bulunda Wënu ña g'ile nked hnë uhnatah wameh ile wok biyëdfina. [◊]

26 Nahadëho ge ñeñik had Këris, rac fecek gë hnapul Esipët ū fop, kabi vinkér vidëwu va ile mbuñade ū fo nudëho.

27 G'ikwëtahn ña, kërënako Esipët hna hara dakëlana g'intavah ahnaŵ a do nkoko kahnënda had asan ale hnudëha Wën hunte wok nudëna ū.

[◊] **11:19 11.19:** Wapëgwala 22.1-10   [◊] **11:20 11.20:** Wapëgwala

27.27-29   [◊] **11:21 11.21:** Wapëgwala 27.39-40   [◊] **11:22 11.22:**

Wapëgwala 50.24-25; Icahn 13.19   [◊] **11:23 11.23:** Icahn 2.1-2

[◊] **11:25 11.25:** Icahn 2.11-15

28 G'ikwëtahn ḥja, ntiÿehnëk Pak ūa do cëlëven sat ūa warënka vacery hna d'fank Avëvehn a antë ñakéhni vutah vucan vundënkwéryënk wëva Isérayel va.[✳]

29 G'ikwëtahn ḥja, bulunda Isérayel ūa ndanëtako wov vëntah ūa had nkal kankah; vëvë Esipët va, nte njëbajëniho ḥja, kohnékëhniwo wënka ḥja.

30 G'ikwëtahn ḥja, vëva Isérayel va nkwayaniho wafac mbëd gë wahi kece Seriko ūa do njoko.[✳]

31 G'ikwëtahn ḥja, Rahab ale wafad a, cëmëntina gë vële wëÿéhnëkawo Wën va, kabi njotoÿehnëkëhniwo yam fo vëyékëtehna vëva Isérayel va.[✳]

32 Do ye hodëfu hnësu kat? Wati ūa nkojëdëho soje hnësahnu woba Sedëwo gë Barak gë Samëson gë Sefëte gë David gë Samiyel do gë wakila wakawãry.

33 G'ikwëtahn ḥja, vëhni mëkëni wahnañ wña, ntiÿehnëni usatah, nuÿani ile ntehnëko Wënu ḥja ntid, ñabëni wawës wabësëhn,

34 ndipehnëni fanka hwëdëh fa, pehëni yékan sëlame ūa, kihñëniho bare njawëñini, ntakëmanaho wët hna, ntanihëhni wasodadë wahneh wña.

35 G'ikwëtahn ḥja, vësëval va mbësayinihëhni vësëm vëlëñ hni va paß g'ibëhn ḥja. Vëryampo koroteÿehniniho hafo cëm hna, aŋwëÿeni pehët ḥja d'fank tékëntahnini hnë ßëhn nte fecek hna.

[✳] **11:28 11.28:** Icahn 12.1-42   [✳] **11:29 11.29:** Icahn 14.21-31

[✳] **11:30 11.30:** Yosuwe 6.1-20   [✳] **11:31 11.31:** Yosuwe 2.1-23

36 Vëryampo fëna mëkani waryas do idaf gë wus, vëýëntaw̄ va ñabiniho do ntonjëni gë kaso.

37 Andaw̄ini gë wéraka, acapini gë haha; acëmëni gë wataw̄ wasélame; njasarëdëniho cudsatëni vacud wayand wape gë wahnankal, akaýéhnëniho, koroteyehniniho, ntiyiniho këm fo;

38 duniýa ÿa tefélana iÿi sifa vahnë! Anjasarëdëniho gë wula do gë wahuñ, hnë wakary do vankëd vambë nkal.

39 Véhni fop, mama nuýani ucedeya pérën soñe ikwétahn dëw hni ña, vëhnuýana ile ntehniniho nuýadëni ÿa.

40 Kabi Wënu ña këbënanékëfu ile ÿak fecek, tefakilahna padéhnini hamehni fu.

12

Wënu ña Rëm fu ÿa

1 Aki, kaþi iÿi kore wasede wasankaf kwérénihëfu, dihëtanëfu, fuhnë fëna, fop vile lénëk vi do wameh wante wëmaýehnëdëhëfu njihahnin haryéñkw ñi! Kamënanëfu nkaryin igary nte hwétënninékëfu ña.

2 Yékëndenëfuna Yesu, umë ale ye hayalin ikwétahn ña do fadënéd rac. Nduñénak korot kérëwa hna hara yékëna usëfëhnah soñe uhnatah ule kwétëhniko wña, do gaki, ntañak farëhw Wën hna.

3 Ha, naharyéndëna Yesu danko imbër ña g'icilëta ña antë mëku. Vëwen va ñewënihawo, bare nduñénak hnë fop.

4 Hnë imëtary hun wameh hna, cëvehnëluhna ten sat lëw̄ hun.

5 Ndënkwérung bi uhnira ule njëdaku Wënu ḥa had vutah vuntëwū:

«Ajë mën, age Ahwëhn a kwëdëki, kwëtëry hakili!

antë asilëta age curëdëhi!

6 Kabi Ahwëhn a kwëdëdëha ale ḥahnëk a, ndafëdëha ale njavëtëk had aju.»[⊗]

7 Soje ahwëdfahniwu teféka aryuñenawu hnë wahorot hna. Wënu ḥa pabëdëhu had vijë. Nke bi ajë ale nkok kwëdëdina rëm ū?

8 Age kwëdiluhna had gante kwëdfini fop vutah vuntëwū va, vutah inca yerun gena vijë paryi.

9 Nuŷayinéköhni warëm nkal li soje kwëdënihëfu, do ntënëninköhni. Tëfélëfuhna bi maŵëhninëhna g'ahawârny Rëm wayir wā nuŷahnin uwám wā?

10 Warëm fu soje wati kwëdënihëfu, gante nke vinahan vidëw̄ hni ka. Bare Wënu ḥa, soje uhnëfak lëw̄ fu ū, kwëdëdëhëfu d'ankonketahninëfu fuhné fëna hnë ufacak lëwū hna.

11 Paryi, wati nte kwëdëderu ḥa, nënëdilinhna, bare njiwëhnëdu. Bare ge ndëcëk rac, vële hnuŷad uwi sifa kwëda do lid gante teféka ka nuŷadëni usatah gë yam ū.

12 Soje rac, njawënëryin wëbák hun wante vërak ḥi do waho hun wale valëd wî!

13 «Soje wakwér hun ḥa, ndiryin vankaw̄ vacatah,»[⊗] d'ankonketahninëfu vëreyah va antë teyëni g'ahawârny bare njérëni.

[⊗] **12:6 12.6:** Wanira 3.11-12   [⊗] **12:13 12.13:** Wanira 4.26

Uhnira vële wok vëhwëtahnëna

¹⁴ Yékélehñeryin ayewu yam gë vahnë va fop, do ayewu vëfacah; ufacah këm ahnë nudilahna Wënu ña.

¹⁵ Kwëtëryin hakili, ahnë antë tak ipérëna Wënu ña, antë pëhn nkahn gunkah nte waÿëmpaÿehnëd bulunda ÿa gë wanto wadëwu ña.

¹⁶ Antë nkeni vële lid ndakëntal meh ma vële yafék ile sëvak ÿa, had Esawu, umë ale, sonje hnëhët ryampo fo, wafék carani ntëwu ña.

¹⁷ Njëterun ëus, ga ndëcëk rac, ante ñadëho nuÿa dëwara le rëfëkawo nuÿa vëhni rému hna, acañëtayiko. Nuÿalohna fere nkwëcëtahn ile ntiko ÿa, lakënde gante njékélehñëko gë wako ki. *

¹⁸ Pënaluhna kuñ nte hodë ñaki had bulunda Isërayel. Nuni hnam, Kuñ Sinayi, hwëdfëh hunte hëvëd, umëhwëry ucamañ, viñar vëmëhwëryah, gë sël sankaf.

¹⁹ Nkwëryëni kopa lënkw, do kopa wanës. Bulunda Isërayel le wëryëko iÿi kopa ÿa muntani antë mbok nësëhnëhni iÿi kopa.

²⁰ Vëwëkana iÿi sariya: «Ale ÿakëk inji kuñ, lakënde nke intaw, ndawëde gë wéraka.»*

²¹ Ile hnudsho ÿa ntakëmako hafo Moyis ntehn: «Antakëko do mbalëdëfu.»*

²² Bare Kuñ Siyo* ña fëñarun do gë nkol Wën hunte wok cémëdina, Yerusalem mbë ambin gë mbara wawuli wamëleka wadëwu wale natëk.

* **12:17 12.17:** Wapégwala 25.29-34; 27.30-40   * **12:20 12.20:**

Icahn 19.12-13   * **12:21 12.21:** Divëta Sariya 9.19   * **12:22**

12.22 Siyo fakuñ ye Yerusalem hna hn'ile nke Cery Wën Cankaf hna.

²³ Pëñarun hn'ile mbarëpélèni vutah Wën vële ryënkwik hnagik do herik wamac ambin hna. Pëñarunéha Wënu ña, ale hitinjëd duniÿa yi fop. Pëñarunéhëhni wayir vahnë vësatah vële fadënik.

²⁴ Pëñarunéha Yesu, ale ye arékëtëlehn yëbëlan Wënu ña gë fuhné soñe cëbahn kwëtëla kasék, do pëñarun sat le sëlëvik ÿa nësëd ile fecek g'iva Abel ÿa[⊗].

²⁵ Kwëtëryin hakili soñe antë awëÿu ahnëpawuna ale hnësëd a! Nirakëhniwo bulunda Isërayel ÿa, bare ñwëyëni vëhnëpacilahna, vëföhëlohna uhorot ule rëfëkëhni wä. Do fuhné, pehëdelënëhna g'ahawary ge niyahnihñëka ale hniradëhëfu ambin hna.

²⁶ Kobëri ña, kopa lëwu ÿa mbalehnëko nkal inji. Dol, ntehnëkëfu wanji: «Hwënta ryampo kat mbokëdëfu valehnu gena nkal inji fo bare ambin ñi fëna.»[⊗]

²⁷ Wanji wanës «hwënta ryampo kat» fëhnëtanëk viÿë vile ÿahanik vi, hode mbalehni vi godina d'anko nkohahn viÿë vile wok kodena mbalehni vi.

²⁸ Koyëna, kabi nuÿadën inaw nte wok kodena mbalehni, camehnënëfuna Wënu ña do dokuñéhnënëfuna gante nëñjëdëha ka, g'untënah do g'untakah.

²⁹ Kabi Wën fu ha hwëdëh hunte vëvehnëd ye.

13

[⊗] **12:24 12.24:** Wapëgwala 4.10   [⊗] **12:26 12.26:** Ase 2.6

Nkeya nte nējēdēha Wën

¹ Goryin aÿahnëlu gë vëÿenta hun va.

² Antë aryénkwu yotoyehn vëhneh va, kabi vëryampo, ge ntini rac, njotoÿehnënihëhni wamëleka ña hara vëyetëna.

³ Dënkwtaryinëhni vële sëdik va, had wuhñë fëna cëdaryirun gë vëhni, do gë vële horotëntëde va fëna, kabi wuhñë fëna, kwëhnarun mbahn.

⁴ Vahnë va fop tefékëhni ntënëni iñël ña do ipad vële yélélék va fëna pac. Wënu ña kitinjëdëhëhni vële lid ndakëntal meh gë vësan vëyélah ma vësëval vëyélik vële yékëlehñëdëhëhni vëhawary.

⁵ Antë injahn koryi ña ndenkvary vanjasa hun va; natëryiwu g'ile hwëhnarun ÿa, kabi Wënu ña ntehnék umë dënk:

«Hali, tavëfila,
dënkwtäfila!»[⊗]

⁶ Soñe umë ye koden nësin gë tama:

«Ahwëhn a yijëd ndemawo, ñoñ dakëfïlohma.

Ye kodëni ntiniho vahnë va?»[⊗]

⁷ Dënkwtaryinëhni vële yenëhnëkuno haryénkw va, fëyakuno wanës Wënu ña. Naharyin gante nkeniho ka do vile wëtahñë uwám lëw hni hna do tefétalehnëryin ikwëtahn ntëw hni ña.

⁸ Yesu Këris arac fo ye yëhno gë dol, do nkod koyëna kantëm.

⁹ Antë aravu arokayiwu gë fop wasifa vakarëja vanëmpëlah. Njivëk vambery va

[⊗] 13:5 13.5: Yosuwe 1.5; Divëta Sariya 31.6,8   [⊗] 13:6 13.6:
Wahnëw 118.6

njawëninenéfu g'ipérëna Wënu ña; bare sariya soje uryav wä ndemadfilhna vële rëfëdëha va.

¹⁰ Kwëhnaŷihnek hn'ile cënade sadëha, do vësëna vële ryokunjëd sank hna tefelihna tokëni ile wëatik hnam ÿa.

¹¹ Ani, asëna wasadëha asankaf yojëd sat wulawë hnë waŷëwa wasëvah hna soje tavëhn wameh ña, do vimbahn wulawë warac pëdëde kamëhni ryaha hna.

¹² Soje rac ye Yesu fëna cëmëk kamëhni nkol hna, dïrko pacënahnhn bulunda ÿa gë sat lëwu ÿa dënök.

¹³ Awa, cahnënëfu pankëlin g'umë hamëhni ryaha hna, do dïbënëfu usëfënahnah ryampo fo g'umë.

¹⁴ Kabi kwëhnayilënëhna gëd ani nkol nte viyëd kwëlëkwël; nte yijëd ña yëkëlehñëden.

¹⁵ Paß gë Yesu, yëðanëfuna Wënu ña kwëlëkwël icëmb had sadëha, umë fëhnëtanëk wanës vële yavëtëdeha g'Ahwëhn.

¹⁶ Antë aryënkwu idi uférën wä gë cahël ile hwëhnarun ÿa, wëli sadëha le hnënjëdëha Wënu ña.

¹⁷ Mawëhnëryinëhni vëvë haryënkw hun va do dënënëryinëhni. Njekadëni vintawary hun nketëni vahnë vële rëfëka tefetanëniha Wënu ña doku lewë hni ÿa. Tac, age mawëhnërunëhëhni, ntidëni doku lewë hni ÿa g'uhnatah, genëhnëdilihna idib, rac demadfiluhna.

¹⁸ Yëfaryindëna Wënu ña soje fu. Apachñëkëfu ñoñ kwëhnalefuhna ile heÿandebun. Njekëlehñëdëfun lifu fop g'aférën.

¹⁹ Ile rëyëdëmu ntëbi ÿa ayëfaŵu danko yiju ñap ÿal hun.

Iyëfa gë simpaÿi

²⁰ Wën hwëhn yam ÿa kayëndëka fagant vësëm hna Ahwëhn fu ÿa Yesu Këris, umë ale ye aheryëherya asankaf wape ña. Do sat sadëha lëwu ÿa nuýanékëfu kwëtëla nte viyëd soje kantëm.

²¹ Arabi uñi Wën nti mëkin ntiyin fop ile férénak danko padënин iña dëwu ña! Arabi nti hnë fuhné, paß gë Yesu Këris, ile hnënjëdëha ÿa! Cëmb iña nke gë Yesu Këris soje kantëm! Amina!

²² Vëýënta mën, tëyëdëmu, mawëryin g'idsuñëna wañi wanës wante hamënaÿehnëd; yaþena.

²³ Yëtëryin, aÿënta fu ÿa Timote tavik. Age njijek ñap, njiryidëfun gë ami ayékijiwu.

²⁴ Gaÿëryinëhni vëvë haryënkw hun va gë vëfacah va fop. Vëýënta fu vëvë Itali va nkaÿënihu.

²⁵ Arabi ipérëna Wënu ña nke gë wuhnë fop!

Wamey

**Wamey: Vikerëh Vikasëk Wën gë Wapëgwala (New
Testament+)**

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Wamey

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 30 Apr 2025 from source
files dated 1 May 2025

f961026b-f72f-5bd7-9f75-efa7f932577e